№ 125. Środa 1. Czerwca 1859. Rok wydania 49.

# GAZETA LWOWSKA.

*Z Dodatkami dziennym i tygodniowym, tudzież z Rozmaitościami co Środy kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesiecznie 1 zł. 40 centów. Z poczta kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 cent. W. A. — Insercya w pólkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.*

## PRZEGLĄD.



## Monarchya Austryacka.

### *Rzecz urzędowa.*

**Lwów,** 29. maja. Dnia 26. maja b. r. wydana i rozesłana została z c. k. galicyjskiej drukarni rzadowej we Lwowie część IV. oddziału I. Dziennika rządowego z roku 1859 dla okręgu administracyjnego c. k. Namiestnictwa we Lwowie.

Ta część zawiera:

Nr. 38. Rozporządzenie ministerstwa wyznań i oświecenia z dnia 21go lutego 1859, obowiązujace w całem państwie, względem uiszczania tax kolegialnych w c. k. akademiach prawniczych.

Nr. 39. Okolnik nadkomendy wojskowej z dnia 23go lutego 1859, względem dopuszczalności sądowego zakazu i exekucyi za długi prywatnych na gaże wyższych oficerów, zacząwszy od kapitana lub rotmistrza na dół.

Nr. 40. Rozporządzenie ministeryów spraw wewnetrznych i sprawiedliwości z dnia 24. lutego 1859, obowiązujące w Siedmiogrodzie z przedłużeniem terminu dla wnoszenia próśb o kommasacyę gruntów, lub też o urbaryalna regulacyę hotaru w wielkiem księstwie Siedmiogrodzkiem aż do końca miesiąca czerwca 1862.

Nr. 41. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 2. marca 1859, obowiązujące w Siedmiogrodzie, mocą którego znosi sie komisaryaty górnicze w Kapniku i Abrudbanyi, a rozszerza zakres działalności komisaryatu górniczego w Udwarhely.

Nr. 42. Rozporządzenie ministerstwa skarbu i nadkomendy wojskowej z dnia 5. marca 1859, obowiązujace w Pograniczu wojskowem, względem zastosowania ustawy z dnia 2. sierpnia 1850 (Dziennik ustaw państwa nr. 329) do spółek domowych w Pograniczu wojskowem.

Nr. 43. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 8. marca 1859, względem nazwy głównego urzędu celnego klasy II. w Cilli.

Nr. 44. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 15. marca 1859, wzgledem utworzenia pobocznego urzędu celnego w Serbii, w okregu kroacko-slawońskiej krajowej dyrekcyi skarbowej.

Nr. 45. Rozporządzenie ministeryów spraw wewnętrznych, skarbu i handlu, jako też wojskowej kancelaryi centralnej Jego Mości Cesarza, tudzież najwyższej władzy policyjnej z dnia 16. marca 1859, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, względem warunkowego zakazu przywozu, wywozu i przeprowadzania broni i jej części składowych, amunicyi, salétry, siarki i ołowiu przez granice do obcych państw Włoskich, do Szwajcaryi i na morze.

Nr. 46. Rozporządzenie ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 16go marca 1859, względem zmiany koloru marków listowych na 3 centy (soldi) i marków dziennikarskich.

Nr. 47. Obwieszczenie ministeryów spraw zagranicznych, skarbu i handlu z dnia 18. marca 1859, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, względem zniesienia traktatu celnego z Modeną z dnia 15. października 1857.

Nr. 48. Cesarskie rozporządzenie z dnia 12. marca 1859, obowiązujące w całem państwie, względem odpowiedzialności za przewinienia urzędników sądowych i postępowania ze skargami syndykatu.

Nr. 49. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 22. marca 1859, obowiązujące w tych krajach koronnych, w których zaprowadzony jest system myta, względem uwolnienia inspektorów pogranicznych od myta.

Nr. 50. Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych dnia 23. marca 1859, wzgledem urządzenia kasy mięsa dla miasta Tryestu, zostającego pod bezpośrednim zarządem państwa.

Nr. 51. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 24. marca 1859, obowiązujace we wszystkich krajach koronnych, wzgledem zakazu wywożenia i przewożenia saletry, siarki i ołowiu do Bosnii.

Nr. 52. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 24. marca 1859, obowiązujace we wszystkich krajach koronnych, w których zaprowadzony jest system myta, względem postępowania co do myta z osobami nie należącemi do etatu pułku.

Nr. 53. Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 24. marca 1859, ważne w krajach koronnych w Węgrzech, Siedmiogrodzie, Kroacyi, Sławonii i w województwie Serbskim z banatem Temeskim, którem zrzeka się eraryum z niektóremi wyjątkami uwzględnień, przyznanych sobie w obrębach domenów rządowych i funduszowych na mocy §§. 284 i 285 powszechnej ustawy górniczej (Dziennik ustaw państwa z roku 1854 nr. 164).

### *Sprawy krajowe.*

(Praktyka w audytoryacie. — Z widowni boju. — Wiadomości bieżace. — Francuska flota na adryatyckim morzu. — Spokojność w Modeńskiem. — Podstępne użycie pawilonu austryackiego. — Ochotnicy węgierscy.)

**Wiedeń,** 29. maja. *Gazeta wiédeńska* pisze: Ze względu na to, że zruchomienie c. k. armii wymaga oraz i powiększenia stanu urzędników sądownictwa wojskowego, przyzwoliła w moc najwyższego upoważnienia naczelna komenda armii dla tych kandydatów, wstępujących do praktykowania w audytoryacie, którzy ukończyli nauki prawnicze i kameralne w którymkolwiek z uniwersytetów krajowych i złożyli dobrze egzamin przynajmniej z przedmiotów jurydyczno-historycznych, tymczasowo na wyjątkowe warunki:

1) Wstępującym do praktyki dozwala się na złożenie sądowego egzaminu ogólnego w ciągu sześciu miesięcy po przystąpieniu do tej praktyki.

2) Uwalnia się ich od egzaminu trzeciego czyli kameralnego.

3) Nie są już obowiązani do przepisanego potąd jednorocznego kursu w szkołach wojskowo-administracyjnych, i mogą jeszcze przed upływem terminu rocznego poddać się egzaminowi w tym zakładzie naukowym, a następnie zgłosić się u wojskowego sądu apelacyjnego do złożenia egzaminu na sądowego urzędnika wojskowego.

4) Dla kandydatów zgłaszających się w ciągu roku 1859 względem przypuszczenia ich do praktyki w audytoryacie podwyższa się systemizowane adjutum z 312 zł. w. a. na 400 zł. w. a.

5) W sposób powyższy przypuszcza się do praktyki w audytoryacie także i słuchaczy prawa, którzy złożyli już ogólny egzamin jurydyczno-historyczny, lecz dopiero roku 1859 ukończą nauki swe jurydyczne i kameralne.

6) Obok mianowania na posadę po złożeniu egzaminu na sądowego urzędnika wojskowego, i z którą to posadą oprócz zwykłej płacy połączona jest korzyść wynagrodzenia za pomieszkanie, należytość za drzewo opałowe i korzyść trzymania posługacza oficerskiego, otrzyma mianowany oprócz zaliczki pieniężnej przychodzącej do spłaty w ratach dwudziestu-miesięcznych także i dodatek na oporządzenie się w kwocie 60 zł. w. a., a nadto wynągrodzone mu będą ze skarbu wojskowego i koszta podróży na miejsce przeznaczenia.

Kompetenci do praktyki audytoryalnej przedłożyć mają przeto u wojskowego sądu apelacyjnego w Wiedniu prośby swe z dołączeniem metryki chrztu, świadectw szkolnych według tego jak pod 1 i 5 przepisano, tudzież zaświadczenie z ogólnego egzaminu jurydyczno-historycznego i świadectwo lekarza sztabowego co do zdolności fizycznych do pełnienia słuzby przy audytoryacie, a w końcu mają i to podać, czy są stanu bezżennego.

— *Gazeta wiédeńska* pisze: Ażeby oddać sprawiedliwość doniesieniu jenerała Forey o walce pod Montebello, co do osnowy w ogóle, przytoczymy tu słowa, jakie jeden z paryskich dzienników wyrzekł o tem doniesieniu. „Poznamy ztąd, mówi *Unione*, jak zaciętą była walka, i jakie przeszkody miała do pokonania waleczność naszych żołnierzy. Sława ich okaże się tem większą, wiedząc jak dzielny był opór nieprzyjaciela. Lecz przy tej sposobności nadmienimy także, jak niepodobna pojąć taktyki niektórych dzienników, które od samego początku kroków nieprzyjacielskich nic innego nie miały w zamiarze, jak tylko poniżać siłę i postępowanie Austryaków. Lekce ważyć nieprzyjaciela, znaczy poniżać znaczenie zwycięztwa, które odnosimy. Krwawa walka pod Montebello, wielkie straty, jakie były połączone z tym sukcesem, zadają tej niezręcznej pomowie kłamstwo, a jeżeli mówimy o tem, to dlatego, ażeby w prawdziwem świetle okazać bohaterstwo naszych batalionów i waleczność ich przeciwników.“

Że zresztą także jenerał Forey nie wątpił wcale o tem, o co chodziło fml. hr. Stadyonowi w jego wyprawie na Montebello, okazuje się nietylko ztąd, że on sam unika wyrazu: „zwycięztwo“, lecz także, że wymieniając liczbę wojska austryackiego, wystrzega się starannie wymienić ogółową siłę swego własnego korpusu.

Z tem wszystkiem wymienia *Constitutionnel*, chociaż także obstaje przytem, że najwięcej 3000 Francuzów było w ogniu, przecież dodaje wyraźnie, że dywizya „Bazaine" przybyła w pomoc.

— Gazeta wiedeńska pisze: *Triest. Ztg.* z 23. b. m. donosi, że chociaż w Paryżu postanowiono już sąd zdobyczy morskiej na okręta austryackie pochwycone na morzu otwartem, to jednak nie otrzymano jeszcze ani z Paryża ani od admirała Jurien de la Gravière właściwego i wyraźnego oświadczenia blokady. „Zwyczaje prawa internacyonalnego — pisze przy tem *Triest. Ztg.* — nie istnieją jak widać dla Francyi."

Dziennik ten wspomina dalej o wzywaniu kapitana austryackiego, by przyjął posłannictwo od admirała francuskiego, na co jednak kapitan nie przystał. Godne przy tem i to uwagi (a co się potąd nigdy jeszcze nie przytrafiło), że zaproponowano wymianę austryackich majtków handlowych zabranych na okrętach prywatnych, za francuskich jeńców wojennych. W całym świecie cywilizowanym niesłyszano potąd jeszcze o takiej propozycyi. Cóż ma bowiem tryestyński, wenecki lub inny majtek handlowy w Austryi wspólnego z żołnierzem francuskim, by taka wymiana mogła nastąpić? Zresztą i to już jest rzecz całkiem niesłuszna, by własność prywatną grabić na morzu za to, że wojna toczy się między państwami. Prawo morskie potrzebuje więc w tej mierze tak dokładnej rewizyi, jak w Ameryce, gdzie dla potrzebnej ochrony własnej nie zrzeczono się korsarstwa, lecz zaproponowano mocarstwom morskim, by wszelką własność prywatną niebędącą kontrabandem wojennym, przypuszczać wolno na morzu i jej nie grabić. Wielka to wprawdzie niesłuszność i niedorzeczność, lecz większej jeszcze zamierza podobno dopuścić się admirał francuski.

— Do *Triester Ztg.* nadeszły dalsze wiadomości o ruchach francuskiej floty na morzu adryatyckiem, z których się okazuje, że okręta nieprzyjacielskie zajmowały się tylko blokadą Weneckiego Nadbrzeża.

Austryacka brygantyna „Progresso" zawinęła 26. b. m. z Marsylii w 22 dniach z różnemi towarami do Tryestu. Nie była w drodze zatrzymywana i nie spotkała w ogóle żadnego nieprzyjacielskiego okrętu. Podobnież holenderski szoner „S. Vitus", który z Amsterdamu w 54 dniach zawinął do Tryestu, nie widział żadnego francuskiego okrętu na morzu adryatyckiem. Dla zrozumienia dodajemy, że sterujące do Tryestu okręta dla głębszej wody i lepszego wiatru w żegludze trzymają się więcej wybrzeża Istryi, dlatego nie mogły spotkać okrętów francuskich. Zresztą z tych podań, okazuje się, że nieprzyjacielskie okręta przynajmniej teraz nie trzymają się przy dalmatyńskiem i istryjskiem wybrzeżu, jak w pierwszych dniach swego pojawienia się na morzu adryatyckiem. Czyli francuska eskadra w owych dniach w ogóle chciała tylko poznać obce dla niej wody, na których miała działać, i dlatego zapuszczała się aż do południowych zatok Istryi, lub czyli Anglia, o której mówią, że żądała, ażeby Francya z wschodniem wybrzeżem adryatyckiego morza obchodziła się neutralnie, dopięła swego zamiaru, i z tego powodu nie widać już francuskich okrętów koło tego wybrzeża, trudno rozstrzygnąć.

Zdaje się, że cokolwiek zwolniało niebardzo sławne polowanie francuskich okrętów liniowych i fregat na małe statki austryackie. Z Rovigno donoszą nam przynajmniej z 21. b. m., że w ostatnich dniach było morze przepełnione barkami, i że Francuzi byliby zrobili bardzo wielką zdobycz, gdyby byli chcieli. Przepuszczali jednak powiększej części barki, a nawet pozwalali płynąć bez przeszkody tym, które były przywołane. Między przywołanymi znajdował się patron rybackiej barki z Parenzo, „Dawid". Przywołano go na pokład francuskiego okrętu i zapytano, czy chce służyć za przewodnika, lecz na stanowcze jego wzbranianie się, puszczono go na wolność. To samo opowiadają niektórzy rybacy z Chiozza, których w poniedziałek przywołano na pokład, a później, gdy oświadczyli, że nie chcą służyć Francuzom, zostali wypuszczeni.

— Gazeta wiedeńska pisze: Dla sprostowania wiadomości umieszczonej w niektórych dziennikach, jakoby Jego królewiczowska Mość panujący książę Modeny cofnął się z swojem wojskiem do Brescello, zapewnić możemy, że Jego królewicz. Mość dotąd bawi w stolicy swego kraju, gdzie zupełny panuje pokój.

— *Triester Ztg.* opowiada znany już wypadek z dnia 25. b. m., jak francuska fregata parowa ścigając holenderski okręt kupiecki na wodach Tryestu, użyła austryackiej bandery chcąc oszukać okręt; roztrząsając cały ten wypadek w końcu dodaje:

„Dla zdobycia jakiegokolwiek, a w tym wypadku neutralnego okrętu używa francuski okręt bandery austryackiej i dopiero w pobliżu, gdy widzi, że okręt neutralny ujść mu nie jest już w stanie, wywiesza pawilon swego kraju. Wojenny okręt zapiera się swojej bandery, ażeby rabować statki kupieckie. Coś podobnego nigdy jeszcze nie widziano. W obec austryackich i holenderskich poddanych zapiera się francuski okręt wojenny swej sławy narodowej i czyha z banderą swego nieprzyjaciela, na przejeżdżające okręta. To jest „cywilizacya" francuska.

Francuskie liniowe okręta i fregaty mogą polować nie raz jeszcze na rozmaite trabakle i austryackim właścicielom okrętów zabrać nie jeden okręt, hańby jednak, że wojenny okręt płynie pod obcą banderą, żadna nawet bitwa nie zmaże. A przecież francuskie okręta znajdowały się pod Sebastopolem i na wschodniem morzu obok statków angielskich, których bandera nie jest jeszcze skażoną żadnym nikczemnym podstępem."

— Z **Budy** piszą z 21. maja: Nie wiedziano jeszcze zupełnego wypadku werbunku, lecz zapewniają, że liczba ochotników węgierskich wynosi już teraz 15 do 20.000, nie licząc w to jeszcze Jazygów i Kumanów. Liczba ta powiększa się coraz bardziej, a w samej Budzie zaciąga się dziennie 60 do 100 ochotników, przyczem wiedzieć i to należy, że przyjmują tylko ludzi zdatnych całkiem do służby wojskowej. Naród węgierski popiera szczerze te usiłowania, gdyż składa znaczne dary na rzecz tych ochotników, a bardziej jeszcze na zaopatrzenie okaleczałych wojowników i ich familii.

## Portugalia

**Lizbona**, 18go maja. Kortezy przyzwoliły na pomnożenie armii o 24.000 ludzi. Ustawa wyborcza także została przyjęta.

## Hiszpania.

(Wotum p. Tegidy. – Telegraf podmorski.)

Z **Madrytu** telegrafują pod dniem 21. maja:

„Naganne wotum p. Tigidy dla rządu, odrzucił senat 80 przeciw 22 głosom.

Rząd czyni przygotowawcze poszukiwania względem założenia elektrycznej liny, która półwysep połączyć ma z Balearami."

## Anglia.

(Oświadczenie lorda Derby.)

**Londyn**, 26go maja. Lord Derby przyjmował wczoraj na audyencyi deputacyę z City, t. j. lorda-majora z innymi kupcami City, a między tymi kilku kwakrów; deputacya wręczyła lordowi memoryał za utrzymaniem absolutnej neutralności, przyjętej jednogłośnie upłynionego piątku na meetingu w sprawie neutralności. Lord Derby zapewnił deputacyę, że mocno się raduje, iż wręczony mu memoryał pochwala politykę rządu. Względem tej ważnej sprawy w parlamencie wyraził się już dość jasno na uczcie u lorda-majora i na innych miejscach i jest gotów oświadczyć się podobnie przy zagajeniu parlamentu. Co do pogłoski o traktacie zawartym między Francyą a Rosyą otrzymał rząd od księcia Gorczakowa ponowne zapewnienie, że traktat tego rodzaju nie istnieje, a oraz że memoryał wymieniany między rosyjskim a francuskim rządem wcale nienarusza spraw Anglii. Może zapewnić deputacyę, że rząd J. M. Królowy, który wyłuszczył już swoje zdanie względem neutralności Anglii jak najwyraźniej, nie ma ani zamiaru ani życzenia zmieniać swojej polityki w jakibądź sposób.

## Francya.

(Wiadomości bieżące. -- Nowe zasiłki. – Eskadra łodzi kanonierskich – Przewóz węgla.)

**Paryż**, 26go maja. W Tuileryach przyjmowała dziś Cesarzowa na audyencyi trzy wielkie korporacye państwa: senat, ciało prawodawcze i radę państwa.

— W pierwszej połowie czerwca wraca senator Thouvennel poseł francuski do Konstantynopola.

— Baron Gros przyjedzie temi dniami z Chin do Paryża.

— Według przepisów ma być w czasach wojennych 12 marszałków. A ponieważ dotąd mianowano dopiero 9 marszałków, zatem spodziewają się jeszcze trzech nominacyi.

— Dla armii francuskiej we Włoszech posyłają ciągle znaczne posiłki. Z Tulonu odpłynęło temi dniami 14.000 żołnierzy do Toskany. Wczoraj zrana (24. maja) pochwycono bryg austryacki z drzewem i odstawiono do Marsylii.

— Fregata „Vauban" odpłynęła 19. maja z Algieru do Tulonu. Na pokładzie jej znajduje się 221 artylerzystów i 150 koni z 4tej bateryi 2go pułku artyleryi. Jestto jedyna baterya uzbrojona temi strasznemi rakietami, których użyto po raz pierwszy podczas ostatniej wyprawy w Kabylii.

Z Turynu donoszą z 22go maja do *Gazette du Midi:* Nieliczna eskadra łodzi kanonierskich i bateryi pływających otrzymała rozkaz, by stanęła na kotwicach; inna eskadra składająca się z okrętów transportowych może każdej chwili odpłynąć na morze. Pierwszą dowodzić ma kapitan okrętowy Laronciere Lenourry, drugą kontradmirał Dupouy (obecnie na pokładzie okrętu „Reine Hortense"). Pięć łodzi kanonierskich, które zbudowano w la Seyne, mogą być rozebrane i przewożone częściowo dla żeglugi i działań wojennych na jeziorach i rzekach. Części składowe tych łodzi kanonierskich złożono na pokładzie okrętów transportowych „Ariege" i „Sevre", które jutro odpłyną do Genuy.

— Według doniesień *Indépendance* odbywa się organizacya francuskiej armii wschodniej bardzo spiesznie i na wielkie rozmiary.

— Nowo-mianowany minister spraw wewnętrznych, p. Arrighi, oddalił wielu urzędników politycznie podejrzanych. Jak wiadomo, donosił *Pays* o mianowaniu pana Arigghi z tą uwagą, że w takiej chwili jak obecna, powinien każdy minister francuski, a mianowicie spraw wewnętrznych przejęty być ideami napoleońskiemi.

— Do gazety augsburskiej piszą z Paryża, że bawiących w tem mieście korespondentów do obecnych gazet upraszano, by zbijali doniesienia dziennika *Times*, jakoby Cesarz Ludwik Napoleon odwiedził Rzym tajemnie, i natomiast upewniali: że hr. Damrémont, poseł francuski w Hanowerze, odwołany został z urlopem z powodu „nieprzyzwoitego zachowania się tego państwa maleńkiego."

— Z doniesień *Monitora* z widowni boju okazuje się, że Cesarz Ludwik Napoleon rekognoskował 19go Tortonę i okolicę. Most

na Skrywii znowu zbudowano, jak pisze *Monitor*, a 20go rekognoskował Cesarz Napoleon okolice w kierunku Vercelli.

— *Phare de la Loire* pisze, że w Nantes zamówiono 64 gabarrów, które służyć mają jedynie na to, ażeby węgle przeznaczone dla floty według kontraktów zawartych z właścicielami gruntów w departamencie wyższej Loiry, przewozić temi statkami z Nantes do Brestu.

— Przyaresztowano na giełdzie dwie osób, między tymi pewnego Anglika. Utrzymują, że przyaresztowani rozsiewali fałszywe pogłoski. Po otrzymaniu ich adresów puszczono ich później na wolność.

— Z Chambery donoszą pod dniem 21go maja, że przechód wojska wcale nieustaje. W nocy z dnia 19go b. m. przejechało przez Chambery koleją żelazną pięć pociągów kolei żelaznej. Przy robotach nad koleją, która St. Jean de Maurienne połączyć ma z St. Michel pracuje do 1000 ludzi, a 300 ludzi pracuje nad wielkim tunelem alpejskim, z którego po obu stronach przekopano już 300 metrów; teraz dostali się do bardzo wielkiego pokładu kwarcu.

## Belgia.

(Czynności w izbach.)

**Bruxela**, 25. maja. Nieporozumienie rządu z senatem szczęśliwie zostało załatwione, poprawkę p. Forgeur jednogłośnie przyjęto, cała ustawa zaś, (zmiana komunalnej ustawy względem administracyi dobroczynnych zakładów) w pierwszem głosowaniu większością 26 przeciw 23 głosom a w drugiem głosowaniu 26 przeciw 23 głosom została potwierdzona; przy pierwszem głosowaniu wstrzymało się od głosowania 2, a przy drugiem 3 członków.

Prawodawcza sesya zamknięta zostanie w kilku dniach, a za trzy tygodnie nastąpią nowe wybory, połowy członków senatu i izby reprezentantów, t. j. 27 senatorów i 53 reprezentantów w prowincyi Brabanckiej Antwerpii, wschodniej Flandryi, Namurze i Luxenburgu. Prócz tego wybiorą jeszcze 4 senatorów i 8 reprezentantów, którzy według nowej ustawy o zastępstwie ludu, będą potrzebni z powodu pomnażającej się ludności.

## Włochy.

(Rozkaz dzienny Napoleona. — Ostatni buletyn w Neapolu. — Oświadczenie neutralności neapolitańskiej.)

Cesarz Napoleon wydał następujący rozkaz dzienny:

Powszechny rozkaz do armii włoskiej.

Każdego dnia wieczorem przesyłać będą Król i komendanci korpusów, armii Cesarzowi zwięzłe sprawozdanie o liczbie ludzi wszelkiej broni zostających w szeregach wojskowych, o najważniejszych wypadkach, jakie się w ciągu dnia wydarzyły i zawierające skazówki o obrotach nieprzyjaciela, o których zdołano się dowiedzieć. Każdego dnia na półgodziny przed wschodem słońca stawać mają wojska pod broń, jak gdyby w obec najścia nieprzyjacielskiego, a dopiero po wschodzie słońca, kiedy się już przekonano, że nieprzyjaciel nie podsuwa się zaczepnie, mają wojska wracać do swych biwaków. O tej samej godzinie mają Król i komendanci korpusów armii zawiadamiać Cesarza o tem wszystkiem, cokolwiek tylko o nieprzyjacielu posłyszą. Komendanci korpusów armii mają czuwać nad tem jak najusilniej, by oficerowie nie wozili się z pakunkiem niepotrzebnym. Oficerowie mają zajmować kwatery w zabudowaniach w pobliżu swych żołnierzy. W razie, gdyby wojska musiały przez kilka dni obozować o podal budynków mieszkalnych, natenczas dostarczone im będą namioty z wielkiej kwatery głównej. Każdy oficer powinien płaszcz swój sam nosić ze sobą i zaopatrzyć się puszką, w której pomieściłby się mogła żywność całodzienna.

W głównej kwaterze w Alessandryi, 15. maja. *Napoleon.*

**Neapol**, 22. maja. Ostatni buletyn lekarski o stanie zdrowia Króla zawierał między innemi: „Stan słabości Jego Mości Króla doszedł do tego stopnia, że z największym naszym smutkiem uważaliśmy za potrzebne doradzić, ażeby Jego Mość Król zaopatrzył się ostatniemi sakramentami naszej świętej religii. Caserta 20. maja 1859."

— Neapolitański minister spraw zewnętrznych ogłosił następujące oświadczenie: „Wobec wojny w północnych Włoszech, pospiesza rząd J. M. Króla zgodnie z zasadami ścisłej neutralność, oznajmić także i z swej strony szczerą chęć; szanować sumiennie wszystko, co w wobec czasów wojennych odnosi się do internacyonalnych praw handlu i żeglugi państw neutralnych, i wszystko, co w tym względzie ustanowił kongres z dnia 16. kwietnia 1856."

## Niemce.

(Otwarcie sejmu Saskiego. — Wiadomości bieżące.)

**Drezno**, 25. maja. Mowa Jego królewicz. Mości przy otwarciu sejmu była dosłownie następującej treści:

„Moi Panowie i Stany!

Groźne stosunki skłoniły Mnie zebrać Was po krótkiej przerwie znowu około siebie. Po czterdziestoletnim prawie pokoju rozżegła się wojna w sercu Europy i zagraża traktatom, na których opierają się jej stosunki prawne.

Rzesza niemiecka niemogła w obec tego pozostać obojętnym widzem. Postanowiła zbroić się dla utrzymania swego bezpieczeństwa i honoru, i Saxonia też, jako wierny członek tej rzeszy, przygotowała niezwłocznie swój kontyngens związkowy. Jakkolwiek ciężko to przychodzi Memu ojcowskiemu sercu, nakładać nowe ciężary ludowi, zmuszony jestem przecież żądać od Was przyzwolenia potrzebnych w tej chwili środków pieniężnych, i spodziewam się, że przyzwolicie je niezwłocznie z patryotyczną gotowością.

Odnośne projekta będą Wam przedłożone, jak również i inne, wywołane teraźniejszemi stosunkami, naglące środki prawodawcze podane Wam będą później do potwierdzenia.

Jakkolwiek groźne nadchodzą czasy, pociesza Mnie przecież przekonanie, że podnosiłem głos Mój zawsze za tem, co Mi nakazywały honor Niemczy i zachowanie zasady prawnej, na jakiej opiera się związek niemiecki, i jestem pewny, że cały lud saski podziela ze Mną to przekonanie. Z ochotą pospieszyła na Moje wezwanie ludność obowiązana do służby wojskowej i zaciągnęła się pod sztandary Saxonii. Tak więc ciężka ta próba posłuży tylko na to, by umocnić węzeł między Monarchą i ludem, który w ostatnich latach okazał się tak ścisłym w szczęściu i w nieszczęściu.

Jeżliby zaś przyszło do walki za słuszną sprawę, to spodziewam się z pewnością, że Bóg wszechmogący będzie z nami i z całą ojczyzną niemiecką."

**Frankfurt n. M.** Piątek dnia 27. maja przed południem. Według pewnych doniesień oświadczyły niektóre rządy na wczorajszem posiedzeniu związkowego sejmu, że co do wojskowych środków związkowych w potrzebnym razie, Prusom zostawiają inicyatywę pod pewnemi warunkami. *Dresdener Journal* pisze: „Najnowsze wypadki w Toskanii i Modenie posłużyły do wyjaśnienia tego co ma Europa myśleć względem wojny we Włoszech. Osobliwie dotknęły one Anglię, i najznakomitsze dzienniki angielskie wyrażają się bardzo cierpko o tych rewolucyjnych skutkach Franko-Sardów, angielski też rząd oświadczył się otwarcie przeciw tym wypadkom, co okazuje się ztąd, że nie uznaje rewolucyjnego rządu w Toskanii i nie chce szanować włoskiej: „bandery niepodległości."

## Szwecya.

(Stan zdrowia Króla. — Wiadomości bieżące.)

**Sztokholm**, 21. maja. W połowie przeszłego tygodnia doznał Król kilkakrotnie gwałtownych napadów febry, ale 21. zdawało się, że znowu przyszedł do zdrowia; buletyn z 21. opiewa według *N. Z.* jak następuje: „Stan zdrowia Króla jest prawie taki sam jak przed pierwszym napadem febry. Spacerowe przejazdki Króla rozpoczną się aż później. Buletyny ustają." — Jaką uwagę zwracają na siebie wypadki dzienne, okazuje się między innemi ztąd, że w Sundswall uzbierano subskrybcya sumę 300 talarów, aby opędzić wydatki na codzienne telegramy, donoszące o stanowisku wojsk na widowni boju. Nadesłane telegramy będą przebite na tablicy w ratuszu, aby publiczność mogła się zawiadamiać o ich osnowie.

## Rosya i Królestwo Polskie.

(Wiadomości bieżące. — Obóz powązkowski. — Odjazd hr. Karolyi.)

**Warszawa**, 25. maja. Pomocnik ministra wojny i jenerał-adjutant J. M. Cesarza, Wasylczykow, przejeżdżał z Petersburga do do Niemczy przez Warszawę. Niewiadomo jednak, czyli jedzie w posłannictwie, lub tylko za urlopem, jak tyle innych jenerałów. Zresztą mniej już teraz odjeżdża z urlopem za granicę, niż dawniejszemi laty na wiosnę. Obóz stały na Powązkach pod Warszawą nie był nigdy całkiem opuszczony, a zwykle w kwietniu ściągały się tam liczniejsze oddziały wojskowe na rewię. Tego roku ściągnięto wojska do tego obozu nieco później niż zwyczajnie, a mianowicie rozpoczął się pochód ten dopiero zeszłego tygodnia. Jak słychać stoi w nim obecnie 6000 żołnierza. Pułki z dywizyi Dowbyszewa z pierwszego korpusu armii, które potąd miały główną swą kwaterę w Płocku, wyruszyły także już do obozu, a wszystkich wojsk obozowych ma być tylko tyle, co i roku zeszłego, to jest 33.000 żołnierza. Właściwego czasu mającej się odbyć rewii jeszcze nie oznaczono.

**Petersburg**, 16. maja. *Gazeta warszawska* donosi: W dniu 4. (16.) maja, hrabia Karolyi, wysłany z poselstwem nadzwyczajnem od Jego Cesarsko-królewskiej Apostolskiej Mości, miał zaszczyt być przyjętym na audyencyi pożegnalnej przez Najjaśniejszego Cesarza.

## Księstwa Naddunajskie.

(Przywrócenie stosunków konzularnych austryackich.)

*Bukarester deut. Zeitung* podaje następujące obwieszczenie ministra spraw zewnętrznych:

„C. k. austryacki jeneralny konzul w Bukareszcie oznajmił notą z dnia 2.(14.) maja ministrowi spraw zewnętrznych, że otrzymał instrukcyę, że c. k. ajencya objąć ma z krajowym rządem publiczne sprawy w tej samej formie jak je wykonywują inne konzulaty.

W skutek tej notyfikacyi zalecił minister wszystkim władzom, że odtąd ustać ma rozporządzenie krajowego rządu względem ogólnego postępowania sądowego z austryackimi poddanymi, oraz że przepisy, jakie dotąd istniały, mają być znów zachowywane."

## Turcya.

(Obozy wojskowe. — Przejazd W. księcia Konstantego. — Austryackie okręta w oryencie.)

*Pays* donosi według wiadomości z **Konstantynopola**, że w Szumli i Zofii założono już znaczne obozy wojskowe; pierwszy liczy 15.000 żołnierza i składać się ma z 24.000, a w drugim stoi 6000 jazdy i artylerye, lecz później mieć będzie do 15.000 zbrojnych.

— Z **Bajrutu** piszą z 9. maja, że dnia tego zawinął tam W. książę Konstanty z eskadrą składającą się z dziewięciu rosyjskich okrętów wojennych.

— Do *Oss. Triest.* piszą z Konstantynopola pod dniem 11go b. m., że francuski rząd zawezwał perskich konzulów i ajentów zabronić austryackim okrętom zasłaniać się perską banderą.

*Independance* pisze. Kapudan Basza oświadczył c. k. austryackiemu internucyuszowi, że austryackie reparacyi potrzebujące okręta kupieckie przypuszczone zostaną do doków arsenału w Konstantynopolu. Inne austryackie okręta kupieckie zostaną na czarnem morzu, a tem samem będą bezpieczne na zasadzie istniejących traktatów.

## Doniesienia z ostatniej poczty.

**Lwów,** 1. czerwca. Dnia wczorajszego otrzymaliśmy następujący telegram:

**Wiedeń, 31. maja. Jego Ces. Mość przybył wczoraj o godzinie 6. wieczorem w najlepszem zdrowiu do Werony. W ciągu całej podróży znachodziło u wszystkich stanów żywy udział postanowienie Monarchy Samemu stanąć w obronie swego państwa od napaści nieprzyjaciela.**

**Wczoraj, 30. maja uderzył nieprzyjaciel na nasze forpoczty w kierunku ku Palestro.**

**Paryż,** 29. maja. *Constitutionnel* zapewnia, że odjazd Sir Hudsona w charakterze posła angielskiego do Neapolu doniesiono zawcześnie; Francya i Anglia działają zawsze wspólnie w tej sprawie, i przeto jeźli ambasadorowie mocarstw zachodnich będą wysłani do Neapolu, nastąpi odjazd ich równocześnie. — *Monitor* donosi z Alessandryi z 28. maja: Cesarz postanowił dla ulżenia nieszczęść wojennych zwracać wszystkich ranionych jeńców, o ile stan ich zezwala na to, nawet bez zwyczajnej wymiany. Dalej donosi *Monitor* o wtargnięciu Garibaldego do Como, a depesza z Lugano z 28. maja oznajmia, że banda jego nawiedziła także Camerlotę w pobliżu Como. W końcu podaje jeszcze *Monitor* notę, z oświadczeniem, że rząd nieuważał nigdy węgla kamiennego za kontrabandę wojenną i także w ciągu tej wojny trzymać się będzie tej zasady.

**Bruxela,** 29. maja. Podług listów z Paryża mają być tamtejsze koszary opatrzone w działa; piechota będzie zaprawiana do służby artyleryjnej. — Dziennik *Times* skonfiskowano w Paryżu za gwałtowny artykuł na teraźniejszy rząd we Francyi. Na wiadomość, że cieśniną Gibraltaru przeprawiło się wiele angielskich wojennych, ma i z Toulonu odpłynąć znowu kilka okrętów francuskich na morze.

**Berlin,** 29. maja. Podług wiadomości z Florencyi z 28go b. m. nieuznały Rosya, Prusy, Anglia i Porta prowizorycznego rządu w Toskanii i dyplomatyczni reprezentanci tych mocarstw pozwijali swoje pawilony.

## Wiadomości handlowe.

**Lwów,** 1. czerwca. Spęd bydła rzeźnego na targu przedwczorajszym liczył 89 sztuk, mianowicie przypędzono z Kamionki 3 stada po 16, 5 i 8 sztuk, z Żółkwi 29 szt., z Szczerca 9 a z Krzywczyc 22 sztuk. Na rzeź nie przydatnych wołów było 13 a 76 sztuk sprzedano na potrzeb miasta. Za woła, mogącego ważyć 290 ℔ mięsa i 30 ℔ łoju, płacono 60 złr., sztuka zaś, którą szacowano na 400 ℔ mięsa i 46 ℔ łoju, kosztowała 91 zł. 87c.

### Przyjechali do Lwowa.

Dnia 31. maja.

Hotel rosyjski: PP. Borowski Mat., z Hurka. — Niezabitowski Włodz., z Uherzec. — Obertyński Leop., z Stronibab. — Obertyński Hen. z Cieleża.

Hotel europejski: Rojewski Konst., z Lubiączka. — Ulanicki Władysław, z Słobódki.

Hotel Langa: Malinowski Juliusz, c. k. kapitan, z Tarnopola. — Gartner Karol, z Wiednia.

Hotel Leszczyńskiego: Mijakowski Abdon, z Złoczowa.

### Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 31. maja.

PP. Berczowski Hen., do Wodnik. — Bogusz Adam, do Bortnik. — Blücher Alfred, c. k. podpor., do Rosyi. — Ks. Czetwertyńscy Włod. i Kalixt, do Krakowa. — Krippner Hen., c. k. radca gospod., do Jagielnicy. — Kozycki Maryan, do Browar. — Klimkiewicz Józef, do Brusna. — Münter Hermann, do Waniowa. — Maliszewski, do Krakowa. — Ośmiałowski Szymon, do Janczyna. — Wolański Jan, do Drohowyża. — Watterflict Hermann, c. k. p dpor., i Dr. Wszelaczyński Leon, adwokat krajowy, do Tarnopola.

### Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

*Dnia 30. maja.*

| Pora | Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum. | Stopień ciepła według Reaum. | Stan powietrza wilgotnego | Kierunek i siła wiatru | Stan atmosfery |
|---|---|---|---|---|---|
| 7. god. zrana | 324.99 | + 13.4° | 79.7 | południowy sł. | pochmurno |
| 2. god. po poł. | 325.08 | + 20.8° | 52.4 | „ „ | „ |
| 10. god. wiecz. | 325.03 | + 14.6° | 80.7 | „ „ | pogoda |

### Kurs lwowski.

| Dnia 31. maja. | | gotówką zł. | gotówką c. | towarem zł. | towarem c. |
|---|---|---|---|---|---|
| Dukat holenderski | wal. austr. | 6 | 62 | 6 | 74 |
| Dukat cesarski | „ „ | 6 | 69 | 6 | 80 |
| Półimperyal zł. rosyjski | „ „ | 11 | 46 | 11 | 73 |
| Rubel srebrny rosyjski | „ „ | 2 | 20 | 2 | 25 |
| Talar pruski | „ „ | 2 | 15 | 2 | 23 |
| Polski kurant i pięciozłotówka | „ „ | — | — | — | — |
| Galicyj. listy zastawne za 100 złr. | bez kuponów | 87 | 50 | 89 | 33 |
| Galicyjskie obligacye indemnizacyjne | bez kuponów | 63 | 8 | 64 | — |
| 5% Pożyczka narodowa | bez kuponów | 66 | 20 | 67 | 60 |

### Telegrafowany wiedeński kurs papierów i wekali

Dnia 31. maja.

**1. Dług publiczny.** *A. Państwa.* W walucie austryackiej po 5% za 100 zł. —.—. Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 67 90. Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —.—. Z konwersyi kuponów po 5% za 100 zł. —. Metaliki po 5% za 100 zł. 62 25; po $4\frac{1}{2}$% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—; po 3% za 100 zł. —.—; po $2\frac{1}{2}$% za 100 zł. —.—; po 1% za 100 zł. —.—. Przeznaczone do losow.: z r. 1834 za 100 zł. —.—; z r. 1839 za 100 zł. —.—. z roku 1854 za 100 zł. —.—. — Losowane obligacye dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —.—; po $4\frac{1}{2}$% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. —.—; po $2\frac{1}{2}$% za 100 zł. —.—; po $2\frac{1}{4}$% za 100 zł. —.—; po 2% za 100 zł. —.—; po $1\frac{3}{4}$% za 100 zł. —.—. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa za granica uprocentowane: po 5% za 100 zł. —.—; po $4\frac{1}{2}$ za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—. *B. Krajów koronnych.* Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—; Banatu Temeskiego, Kroacyi i Sławonii —.—; Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Siedmiogrodu —.—; innych krajów koronnych —.—; z klauzulą losowania w roku 1869 —.—. Lombardo-weneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —.

**2. Akcye.** Banku narodowego sztuka 751 —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 138. ; niższo austr. towarzystwa eskomtowego —.—; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. —; towarzystwa kolei żelaznej państwa —.—; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty —.—; połud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. —.—; kolei Cisy po 200 złr. m. k. —.—; lomb.-weneck. kol. żelaz. —.—; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —.—; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. —.—; Lloyda w Tryeście po 500 złr —.—.

**3. Listy zastawne.** Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesiecy po 5% za 100 zł. —.—; na 6 lat po 5% za 100 zł. —.—; na 10 lat po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—; w walucie austryackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

**4. Losy.** Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka —.—; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —.—; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

**Kurs wexlowy.** Na 3. miesiące: Amsterdam za 100 holenderskich florenów —.—. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 124.—. Berlin za 100 talarów —.— Wrocław za 100 talar. —.—. Frankfurt n. M. za 100 zł. połudn. niemieck waluty —.—. Genua za 100 lirów piemonckich —.—. Hamburg za 100 marko banko —.—. Lipsk za 100 talarów —.—. Liwurna za 100 lirów toskańskich —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 143.—. Lugdun za 100 franków —.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Marsylia za 100 frank. —.—. Paryż za 100 fr. —.—. Praga za 100 zł. wal. austr. —.—. Tryest za 100 zł. wal austr. —.—. Wenecya za 100 zł. wal. austr. —.—.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrów wołoskich —.—. Konstantynopol za 100 piastrów tureckich —.—. Wexlowe dyskonto banku narod. 5% —. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

**Kurs złota.** Dukaty ces. mennicze —.—, dukaty ces. pełnej wagi —.—, korony —.—, półkorony —.—.

## KRONIKA.

**Czwarta lista składek** na pogorzelców w Brodach: Złożyli PP. Doktorowie medycyny: Strańsky 10 złr., Tinger 5 złr., Geistlenner 2 złr., Kattay 1 złr., Hawranek 2 złr., Weber 1 złr., Strasky 2 złr.; pp. Krawczykiewicz 5 złr., Gregorowicz 2 złr., Błotnicki 1 złr., Koczyndyk 1 złr., Supiński 1 złr., Gajewski 1 złr., Wnękiewicz 1 złr., Szlachtowski 5 złr., Kułakowski 1 złr., Szarawski 1 złr., Szulakiewicz 1 złr.; Wagenhuber 2 złr., Osuchowski 35c., Ruprecht 25c., Schönwälder 25c., Macukiewicz 25c., Stefański 30c., Schweibold 30c., Hofmann 20c., Gregowitz 20c., Margasz 65c., Skerl 50c., Ferdinandi 50c., Pusch 20c., Eckert 20c., Trompeteur 20c., Huczkowski 20c., Wierzbiański 25c., Wuffka 30c., Słotarski 20c., Jäkl 25c., Kras 20c., Borecki 1 złr., Leitner 20c., Sylaider 10c., Szułkowski 50c., Ulanowski 20c., Boraczek 20c., Reich 10c., Piątkowski 50c., Andreaszek 30c., Vogel 20c., Todschindler 30c., Optirer 20c., Łuszczyński 20c., Führer 20c., Kurkowski 20c., Rziha 20c., Deputowicz 20c., Korytko 20c., Sklański 20c., Bira 20c., Kucyna 20c., Wojcicki 20c., Sinicki 20c., Skerl 20c., Mittig 60c., Chechliński 15c., Humnicki 15c., Bukasiewicz 20c., Makowski 20c., Nastold 20c.; c. k. superiorat polowy 10 złr. a ze składki urządzonej między gminą izraelicką we Lwowie 3532 złr. 76c. wal. austr. i 1 obligacya pożyczki państwa na 100 złr. Razem 3601 złr. 11c. wal. austr. i 1 obligacya pożyczki państwa na 100 złr.

(Pożary.) We wsi Kościaszynie, liczącej wszystkiego 32 osad, w obwodze żółkiewskim, powstał pożar na dniu 16. maja i przy gwałtownym wichrze zniszczył w przeciągu 2 godzin 24 chalup, 18 budynków gospodarskich i kilka sztuk bydła. Szkoda wynosi do 7000 złr wal. austr. Przyczyny pożaru niedociekzono jeszcze.

(Nieszczęsny wypadek.) Na dniu 19. maja utonęła w Bystrzycy 12toletnia córka włościańska z Pniowia w obwodzie stanisławowskim.

**Rozmaitości nr. 22.**

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

1. Historya fundacyi kościołów i klasztorów lwowskich przez Fr. Waligórskiego.
2. Zbiory archiwalne. Dokument II. do historyi fundacyi klasztoru Karmelitańskiego we Lwowie.
3. Złote i srebro.
4. Pierworys prawa Leopolda Jakubowskiego.
5. Encyklopedya czeska.
6. Wykopaliska kartagińskie.

Główny Redaktor ***M. Szrzeniawa Sartyni.***

*Z c. k. galic. drukarni rządowej.*